

ΕΓΩ—ΟΛΟΙ ΕΣΕΙΣ

x

Τὸ Λώρη τὸν ἀγαπῶ. Στὶς παραμονὲς τοῦ γάμου μου, ἀπασχολημένη ἀπὸ χίλιες φροντίδες καὶ φασαρίες, μόλις βρίσκω καιρὸν νὰ σημειώσω τὸ μεγάλο αὐτὸ περιστατικὸ τῆς ζωῆς μου... Νά, τώρα ἔχομειάστηκε νὰ ἀφήσω τὸ γράψιμο, καὶ νὰ τρέξω νὰ δῶ τὶ μὲ ἥθελε ἦ θεία μου... καὶ τῆς ἔχω πεῖ τόσες φορὲς νὰ κάνει ὅ,τι θαρεῖ καὶ δίχως νὰ μὲ φωτᾶ... Αἰσθάνομαι μιὰ ἡδονὴ γλυκότατη νὰ παρακολουθῶ τὸν ἑαυτό μου αὐτὲς τὶς μέρες... Σὰν παιδί κάνω.—Κάτι σὰν εὐτυχία μεγάλῃ κι ἀπερίγραπτη μὲ πλημμύρισε ξαιφρικά, ποὺ δὲν ἔρω μεθαύριο, πῶς θὰ καταφέρω τὴν ψυχή μου νὰ τὴν ἔσυνιθήσει. Γιατὶ βέβαια, αὐτὸ δὲ θὰ βαστάξει πολύ... Τώρα, ἀν μ' ἀρωτοῦσε κανένας πῶς συνέβηκε... ἐγὼ δὲ θὰ ἥξερα τὶ νὰ ἀποκριθῶ.—Τὸ βέβαιο εἶναι, πῶς ἡ ἀγάπη αὐτὴ δὲν ἥρθε σὲ μένα... νά... ἔτσι ὅπως λένε, ἔπειτα ἀπὸ μιὰ βασανιστικὴ πάλη μὲ τὸ καθῆκον... καθόλου ὅμως οὔτε καὶ τὴν προεκάλεσα ποτέ μου... Μόνο ἔχθες ποὺ βγήκαμε ἔξω ὅλοι... κ' δ Λώρης ἥρθε πάποτε ἔκει ποὺ ἥμουν—κάτω ἀπὸ μιὰ μεγάλη λεύκα... κ' εἶδα μιὰ στιγμὴ τοὺς ἥσκιους μας κοντά—κοντάνα πλεκτοῦνε μὲ τοὺς ἰσκιους τῆς λεύκας κ' ἔπειτα ποὺ εἶδα κάτι μεγάλα σύννεφα ποὺ τρέχανε βιαστικὰ καὶ ἔρχόντατε νὰ τοὺς σβύσουν... Τότε... τότε... ἐγὼ ἔνοιωσα πῶς τὸν ἀγαποῦσα τὸ Λώρη... Κ' ὑστερα ποὺ ἐπήγαμε στὸ κελὶ τοῦ καλόγερου ἔκείνου, ποὺ εἶχε τοὺς ὠραίους σιτζαντέδες καὶ τὶς ψάθες, καὶ εἶχε στὴ μέση τῆς κάμερας τὸ μπρούτζινο μαγκάλι ποὺ ἔλαμπε,—κι' ἥτονε νέος καὶ ὅμορφος... ἐγὼ μόνο τὸν ἑαυτό μου συλλογιζόμονυ.

Βρισκόμουν σὲ μιὰ παραδίξει κατάσταση εὐτυχίας, ὅπως εἶμαι καὶ τώρα.... "Ήθελα νὰ ἔχεινιοῦμαι μοναχή, νὰ ἔαναζῶ μερικὲς στιγμούλες... Κι δ Μήμης νόμισε ὅτι ἥμουν ἄρρωστη καὶ ἥρθε κοντά μου καὶ μ' ἀρωτοῦσε ἀνήσυχος... Δὲν ἔρω—σὰ νὰ ζῶ μέσα εἰς ἔνα δνειρό πολὺ ὠραίο.—"Η ζωὴ μου αὐτὲς τὶς μέρες ἔχει πάρει μιὰ νευρικότητα, μιὰν ἀνήσυχη ἀνάταση χαρᾶς... Ξέρω, ὅλα αὐτὰ τώρα, εἶναι ἐφήμερα ὅ,τι νοιώθω εἶναι μιᾶς σπίθας ζωή, τόσο, ποὺ δὲν ἔχω καὶρὸ οὔτε νὰ τὴν καλοκυτάξω τὴν σπιθίτσα αὐτὴ τῆς εὐτυχίας... Μὰ μήπως κάθε εὐτυχία δὲν εἶναι περαστική;—Ναί, ὅμως ἔχει κανεὶς κάποια αἰσιοδοξία πάντα, προκειμένου γιὰ τὴ δική του τὴ χάρα.—Σὲ μένα δὲ συμβαίνει αὐτό. Οὕτε ἐγὼ δὲ ἔρω τὶ συμβιάνει... Θαρῶ ἀν παρόμιο περιστατικὸ

ἔτυχαινε σὲ κανένα ἄλλο ἂν ἔνα κορίτοι ἀρραβωνιασμένο, τοῦ ἔφθανε ν' ἀγαπήσει ἔνα περαστικὸ ξένο . . . νὰ τὸν ἀγαπήσει ὅπως ἐγὼ τώρα τὸ Λόρη . . . καὶ νὰ σκέπτεται, ἡ ἀγάπη αὐτὴ εἶναι καταδικασμένη νὰ μὴν εἰπωθεῖ ποτὲ—νὰ ξέρει πῶς ὅλα τὰ γλυκὰ καὶ ώραια λόγια, ποὺ ἔχει νὰ τοῦ πεῖ, ποτὲ δὲ θ' ἀκουστοῦνε ἀπὸ τὸν ἀγαπημένο. . . . καὶ νὰ ξέρει πῶς Ἐκεῖνος θὰ φύγει, καὶ ποτὲ ἵσως δὲ θὰ μάθει τίποτε. . . . γιατὶ δὲν ὑπάρχει κανένας λόγος νὰ μάθει. . .

Μὰ εἶναι φοβερὸ — κάνοντας τέτοιες σκέψεις γιὰ τὸ κορίτοι αὐτὸ ποὺ μπορεῖ σὰν ἔμενα ν' ἀγαπήσει καμιὰ φορά, κινδυνεύει νὰ παρασυρθῇ στοὺς θλιμένους διαλογισμοὺς ποὺ θάκανε. . . .

"Οχι . . . ὅχι . . . ἐγὼ εἴμαι εὐτυχισμένη. . . . Τὸν ἀγαπῶ τὸ Λόρη . . . θὰ φύγει μεθαύριο . . . θὰ μείνω ἐγὼ μὲ τὸ Μήμη. . . . Ποιὸς ξέρει μύλιστα. . . σὰ νὰ τὸ προαισθάνομαι — ἡ ἀγάπη αὐτῆ, θὰ γίνει ἵσως ἀφορμὴ νὰ ζήσω μὲ τὸ Μήμη ήσυχα, κι ἀτρικύμιστά... μιὰ ζωὴ ποὺ δὲ θάχει πιὰ τὶς ἀνησυχίες καὶ τὶς νευρικότητες ἐκείνων πού κάτι περιμένουνε ὅλο καὶ δὲν τὸ βρίσκουνε καὶ τὸ ἀναζητοῦνε. . . Τώρα θάμαι ήρεμη καὶ θὰ χαμογελῶ τοῦ Μήμη, κι ὅταν θάρχεται σὲ μένα ἐγὼ θὰ εἴμαι καλὴ καὶ γλυκειά, γιατὶ τίποτα δὲ θάχω νὰ περιμένω ἀπὸ πουθενά. . . Μέσα σὲ τόσο λίγες στιγμὲς, δὲ τι εἴχα νὰ αἰσθανθῶ τὸ αἰσθάνθηκα, δὲ τι περίμενα τὸ συνάντησα καὶ τὸ δοκίμασα ἀκέραιο. . . Τώρα, βρίσκομαι στὴν κατάσταση ἐκείνου, πού, ἀφοῦ ἀσώτεψε δὲ τι κι ἂν εἴχε μέσα σὲ μιὰ νύχτα ωραίων δργίων, ξυπνᾶ τὸ πωὸι εὐτυχισμένος, ἀδιαφορῶν τέλεια γιὰ τὶς πεζότητες καὶ ἀσκήμιες τῆς ζωῆς μὲ τὶς δροὶς θὰ εἴνε ἀναγκασμένος νὰ ζήσει ἀπὸ τώρα καὶ ἐμπρός. . . .

"Ἐχθὲς ποὺ εἴμαστε στὴν ἔξοχὴ πιὸ πολὺ θὰ αἰσθανόμουν ἐκεῖνα ποὺ τόσο ἀπλὰ σημειώνω σήμερα ἐδῶ. . . Βέβαια δὲ θὰ πῶ τίποτε γιὰ τὴν ἔξοχή . . . "Οποιος ἔχει πάει μέσα στὰ δέντρα καὶ ἔχει ἀκούσει τὸν ἀνεμο νὰ περνᾷ ἀνάμεσα τους, καὶ ἔχει δεῖ τὰ φύλλα τῆς λεύκας (χιλιάδες ἀσπρες πεταλούδες ποὺ ἀνεπεταρίζουνε γύρω τριγύρω στὰ κλαδιά) δροὶς εἰδε τὶς ἀνεμῶνες πολύχρωμες νὰ λουλουδίζουνε στὰ πλάγια. . . αὐτὸς μόνο καλὺ ξέρει πῶς μερικὰ πράματα δὲν ἐγγίζονται. . . . "Ο, τι νοιώθομε μπροστὰ στὴ φύση εἴνε τόσο βαθὺ καὶ τόσο σφιγτοδεμένο, μὲ τὸ κάθε περασμένο καὶ τωρινὸ ποὺ ηρθε στὴ ψυχή μας καὶ τὴ συγκλόνισε. . . ὥ εἶναι τόσα πολλὰ τὰ δσα ἐρχούνται στὴ σκέψη μας ξεκινημένα ἀπὸ στιγμὲς ποὺ ζήσαμε. . . . "Ονειρα ποὺ χαθῆκαν ἀπραγματοποίητα, καὶ καινούργια πάλι ποὺ ἀρχίζουμε νὰ υφόνοιμε. . . . Ἐγώ. . . μὰ ἐγώ, ποτέ μου δὲν εἴχα ὄνειρα ποὺ σβύστηκαν. . . . κι δσο γιὰ νὰ ξαναρχίσω ἀλλά δὲ μοῦ βρίσκουνταν πιὰ τὰ ἀπαιτούμενα. . . . . Ἐγὼ εἴχα δεῖ τὸ Λόρη

ήτον δ' ἄνθρωπος ποῦ ἀόριστα δινειρευόμουν... Τὸν ἀγάπησα, καὶ τώρα θάφειγε... σὰν νὰ μὴν είχε ἔρθει ποτέ... κι ὅλα αὐτά, μέσα εἰς ἔνα μῆνα... Μιὰ στιγμούλα ἥρθε καὶ σὲ μὲνα ἡ Ἀγάπη... θεομή. νοσταλγική, γλυκύτατη—καὶ παθητικὰ σφιχταγγάλιασε καὶ ζέστανε γύρω μου ὅλα τὰ πάντα.—Μιὰ στιγμοῦλα μόνο... Καὶ μ' ἄφησε... Μὰ δὲ θλίβομαι... θαρῶ πώς δὲ θὰ καταστρέψει αὐτό, τὴν ἐπύλοιπη μου ζωή... Μιὰ στιγμούλα—δόσο ἔφτασε γιὰ νὰ ὅμορφήσω μ' Αὐτὴν ὅλο τὸν Κόσμο... "Ετσι, εὐγνωμονητικὰ Τὴν εὐχαριστῶ, καὶ συλλογοῦμαι ἀπὸ τώρα τὸ σπῖτι μου πόσο θὰ τὸ ἀγαπήσω μὲ τὴν Ἀνάμνηση Της... "Ολα θεῖα γλυκὰ καὶ ἥρεμα στὸ σπίτι μου—κι δὲ Μίμης θάναι κοντά μου εὐτυχισμένος... Καὶ μία γωνίτσα ἀπόμερη γιὰ νὰ ποτραβιοῦμαι κάποτε ἐκεῖ, καὶ νὰ θυμοῦμαι πᾶς, μιὰ φορὰ κι' ἔναν καιρὸ ἡ Ἀγάπη, χτύπησε τὴν πόρτα μου κ' ἔμενα... μὰ δὲ μπόρεσα... ἀλλοίμονο δὲ μπόρεσα, νὰ τῆς ἀνοίξω, καὶ γονατιστὴ στὶς πλάκες νὰ φιλήσω εὐγνωμονητικὰ τὰ ζεστά της γόνατα.

ΙΧ

"Απόψε δὲν παρουσιάστηκα διόλου... εἶμαι ἀδιάθετη—θέλω νὰ κοιμηθῶ νωρίς." Ἁ' Αντιγόνη δ', τι καὶ μ' ἄφησε. Φόρεσε μιὰ τουαλέττα κάτασπρη, ποὺ τῆς πήγαινε θαυμάσια. "Ηρθε νὰ δῶ ἀν ἥταν ὅμορφη, ἔτσι ντυμένη. "Ομορφη, ζεσταίνεται κανεὶς νὰ τὴν κυτάζει... ἀπίστευτα ὅμορφη—"Ηρθε ξαφνικά. Προχθὲς μᾶς τηλεγράφησε... . . . ἔχθὲς ἔφθασε..." Ηθελε νὰ είναι στὸ γάμο τῆς Ρίτας ἥθελε—νὰ δη καὶ τὰ παιδιά, τὸν μπαμπᾶ—τρία χρόνια ποῦ λείπει μᾶς πεθύμησε... . . . θὰ ἔγκατασταθεῖ μολαταῦτα στὴν Ἰταλία. Τώρα ποῦ θὰ ξαναγυρίσει θὰ παντρευτεῖ ἐκεῖ—θαρῶ μάλιστα πώς τὸν βρῆκε κιόλας τὸ γαμπρό.—"Ενα μποέμ... εἶνα σωστὸ μποέμ... μιὰ μέρα τὸν συνάντησα σ' ἔνα μουσείο..., γνωρίστηκαν--αὐτὸς τὴν ἀγαπᾶ... ἐκείνη δχι ἀκόμη... μὰ δὲν ξέρει, μπορεῖ ἀργοτέρα—γιὰ τώρα τῆς ἀρέσει μόνο—ἔρχεται στὸ ἀτελιέ της—καὶ κείνη πήγε μιὰ μέρα στὸ δικό του—ἔκτο πάτωμα—φτωχικὸ πολὺ φτωχικὸ ἀτελιέ—μὰ μὲ θαυμιαστὲς εἰκόνες... ἄ, ἔνα ταλάν—ἔνα ταλάν—νάχε αὐτὴ ἡ Ἀντιγόνη τὸ μισό του... ὕστοσο ἐκείνος τὴ θαυμάζει—δὲ βαριέσαι—φέματα τὴν ἀγαπᾶ καὶ τὰ συγχέει τῆς ἀγάπη του μὲ του μὲ τὰ ταμπλό της... Τοῦ χρόνου μάζι θὰ ἀνοίξουνε ἔνα μικρὸ Salon Ἀποκλειστικὰ μὲ δικούς τους πίνακες... ὅλα αὐτὰ τὰ λέει μὲ μιὰ ἀφέλεια, μὲ μιὰ παιδικότητα... Μά, πῶς μεγάλωσε ὅμως γιὰ τρία χρόνια—ἔνα μποϊ δῶς ἐκεῖ πάνω—καὶ τὶ δόμορφιά, τί χάροι.

«Καὶ πιὸ ἄλλο τελειότερο μοντέλο ἀπὸ Σένα» τῆς λέω... «Α,

μπά έγώ ὅλο μελαχρινές Ιταλίδες ζωγραφίζω.—”Επειτα πῶς γελά—όλο γελά . . . ούτε πινέλα ἔφερε μαζί της ούτε τίποτα—εἴκοσι μέρες ποῦ θὰ μείνει. ἀς καθίσει . . . θέλει νὰ μᾶς δεῖ καλὰ καλὰ ὅλους . . .

«Νὰ μᾶς ξαναθυμηθεῖς . . . μᾶς εἶχες ξεχάσει», . . , «Ἐγώ ; νὰ ξεχάσω ποτὲ, τὸ μπαμπά, τὸ Μίμη (τὸν ἀδελφό μου) τὸ Μήτρο, τὴ Ρίτα» . . . Ὁ Μίμης (δ ἀρραβωνιάστικός μου) μοῦ ἔλεγε πῶς θάταν ἔξοχο ἄν δ Ἀλώρης ἔπερνε τὴν Ἀντιγόνη . . .

”Αλήθεια τί φυσικότερο, καὶ πιὸ τεριαστὸ . . . ἄν ήθελαν κ' οἱ δυό . . . Σὰ δύσκολο ὅμως . . . Μεταξύ τους μιὰ·εὐγενικότατη ψυχορ-τητα ἔχουνε . . . , Πάλι ποιὸς ξέρει. . . , Σήμερα τὸ πρωΐ ἔδωκαν γε-
-ρεdez στὴ Ρώμη σ' ἔνα δυὸ μῆνες . . . Ποιὸς ξέρει ὡς τότε . . . Μὰ δὲν καλοβλέπω πιά, ἀρχίζει καὶ σκοτινιάζει . . . θὰ πῶ νὰ μοῦ φέρου-
-νε φῶς . . .

... Δοκιμάζω πάλι μιὰ φορὰ ἀκόμα τὴν ἀνεξήγητη δυσφορία ποῦ μοῦ προξενεῖ τὸ φῶς τῆς λάμπας, σὰν ἔχοται καὶ χύνεται ἔτσι ἀπότομα . . . (μοῦ κάνη τὴν ἐντύπωση, κάποιου ποῦ μπαίνει γελα-
-στὸς καὶ εὐθυμος μὲς σὲ δωμάτιο ποῦ κάθουνται ἀνθρώποι βαρειὰ θλιμένοι) . . . ”Ἐρχεται καὶ τὰ ξεσκεπάζει ὅλα τὰ πράματα, καὶ τὰ φα-
-νερώνει ὅλα καὶ τὰ δείχτει μὲ μιὰ δώμὴ καὶ βέβηλη ἀδιαφορία. . . Τὰ δύστυχα πράματα ποῦ ἥσανε τόσο ησυχασμένα μέσα στὶς σκιές ποῦ κατέβηκαν φιλόστοργα καὶ πονετικά, καὶ τὰ σκέπασαν καὶ τὰ ξεκού-
-ρασαν . . .

Στὶς δέκα ἀνέβηκε ἡ Ἀντιγόνη . . . Εἰδε σκοτεινὰ καὶ νόμισε πῶς ἔκοιμόμουν. . . Ἐγώ ἥμιουν ξυπνητή, καὶ τὴν κράτησα. Είχαν φύγει ὅλοι . . . δ κ. Ἀστεριάδης πρῶτα-πρῶτα. . . Ἡταν εὐθυμος ἀπόψε. . . τὴν πείραζε . . . Τοῦ ὑποσχέθηκε τὸ πορτραϊτό του. Μ' αὐτὸ πιὰ τοὺς περιμένει κι' ἡ Δόξα, χωρὶς ἄλλο. Συζήτησαν μιὰ ὥρα γι' αὐτὸ . . . γέλασαν, εἶπαν χίλιες ἀνοησίες . . . είχαν ποτραβίχτει οἱ δύο τους σὲ μιὰν ἀκρη . . . οἱ ἄλλοι νύσταζαν ἔδω κ' ἐκεῖ . . . , δ Μί-
-μης ἔλειπε στὴν Πρεσβεία . . . Τὴν ἀρώτησα ἄν τῆς ἀρέσει δ Ἀλώρης. Εἶπε : «Ναί» . . . τῆς εἶπα ἄν ήθελε νὰ τὸν πάρει. Εἶπε ; »Οχι» . . .

X I I

«Μὴ δὲ θάτανε ἀδικία, νὰ θελήσετε ν' ἀναλύσετε τὸ ἐλατήριο τῆς σημερνῆς μου ἐπιστολῆς ; καὶ νὰ μὴ συλλογισθεῖτε πῶς γιὰ νὰ κατα-
-φεύγω σὲ Σᾶς, θὰ πεῖ πῶς εἶμαι πολὺ θλιμένη ; Ἀπὸ τὶς λύπες ἐ-
-κεινες ποὺ κανεὶς ἄλλος χώρια ἀπὸ Σᾶς δὲ μπορεῖ νὰ τὶς ἀκούσει,
γιατί κανεὶς ἄλλος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὶς αἰσθανθεῖ ; . . . Ἐπειτα

ἐγώ πάντα μου περίμενα πώς θαρχόσαστε . . . Σᾶς εἶχα ζητήσει ἔνα -δυὸς βιβλία . . . θυμιᾶστε ; . . τὴ γαλλικὴ Ἀνθολογία ποῦ μοῦ ὑπο-σχεινήκατε, μιὰ μέρα . . τὸ βιβλίο ἐκεῖνο τὸ ἄλλο . . Βλέπετε χίλιες παραγγελίες ποὺ τὶς περίμενα, ὅλο, μόνο καὶ μόνο γιατὶ περίμενα Σᾶς . . Καταλαβαίνω βέβαια, γιατὶ δὲ θέλετε νάρθετε . . , καὶ εἴμαι ἐγώ πρώτη ποῦ Σᾶς δικαιολογῶ. . . Μὰ ξέρετε . . συχωρήσετε μού το . . . δὲν τὸ κατορθώνω νὰ τὸ χωρέσει ἡ ψυχή μου ἔνα τόσο με-γαλο κακό. Δὲν ξέρω, σήμερα ἔτσι ποὺ κάθομαι δλομόναχη, ποὺ ὅλοι φύγανε . . ποὺ ὅλοι πέρασαν ἀπὸ τὴν κάμερά μου χαρούμενοι εὐχαριστημένοι. . . Σήμερα πιὸ πολὺ κατάλαβα τὴ μοναξιά μου . . . Ἀφήσετε μὴ Σᾶς φαίνεται παραδέξει ποὺ ἔχομαι σὲ Σᾶς . . . Ἐγθὲς κράτησα τὸ μικρό μας ὑπηρέτη, γιατὶ στοχάστηκα, νὰ Σᾶς στεῦλω τὰ βιβλία Σας, καὶ μαζὶ νὰ Σᾶς παρακαλέσω νὰ περάσετε καμμιὰ ὕδα νὰ Σᾶς δῶ. . . Τὴν τελευταία στιγμὴ μετάνοιωσα. "Ισως νὰ μὴ μοῦ ἐκάνετε τὴ χάρη αὐτῆ . . ." Ισως νὰ προσπαθούσετε νὰ μὲ φέρετε μ' αὐτὸ τὸ μέσον, στὰ καθήκοντά μου, ποὺ τόσο παραμελῶ . . Θὰ εἴχετε δίκιο, . . Μολαταῦτα σήμερα, ποὺ πιὸ πολὺ ἀπὸ ἄλλη φορά θυμοῦ-μαι τὴν περασμένη Κυριακή, πιὸ πολὺ θυμοῦμαι τί μοῦ εἴπετε, καὶ θυμοῦμαι ἀκόμα πόσο ξεχάστηκα ποὺ Σᾶς εἴπα πώς ἥμουν ἔτοιμη νὰ κάμω ὅ,τι θέλετε . .

Τώρα ξέρω, πώς ἐγώ πιὰ τίποτε δὲν μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ θέλω . . . Κι' αὐτὸ εἶναι εὐτύχημα γιὰ μένα καὶ γιὰ Σᾶς. . . Μόνο νὰ Σᾶς γράφω κάποτε... Αὐτὸ πιστεύω δὲν εἶναι σπουδαῖο σφάλμα... Τὶς τε-λευταίες αὐτὲς μέρες, θάναι τὰ γράμματα ταῦτα μιὰ μικρὴ γεφυρί-τσα, στὴν ἄβυσσο ποὺ θὰ μὲ χωρίσει σὲ λίγο ἀπὸ Σᾶς.»

«Μὲ κάνετε εὐτυχισμένο Ρίτα, γιατὶ δὲν ἐδιστάσετε νὰ μοὺ γρά-ψετε προχωρόντας πρώτη ἐσεῖς, στὴ γέφυρα ποῦ θεμελιώνεται ἔτσι μεταξύ μας. . . Λόγια ἀγάπης δὲ θὰ ποῦμε ἐμεῖς. Μὰ γερμένοι ἀπὸ αὐτὴν, θὰ κυτάζομε ἀμύλητοι τὴ βαθειὰν ἄβυσσο ποὺ θ' ἀνοίγεται ἀπὸ κάτω . . . καὶ θὰ χωρίσομε ἔπειτα.

Ἐσεῖς γιὰ νὰ πάτε στὸ «Σπίτι Σας» ἐγώ γιὰ νὰ γυρίσω στὴ μοναξιά μου. . .

Κι ὅμως ἡ περασμένη Κυριακὴ ἐκείνη. . . Ἡξευρα ὅτι δὲ Λώ-ρης θὰ πήγαινε στὸν Κῆπο, (στὸν ἴδιο κῆπο ποὺ ἔνα-δυὸς φορὲς τὸν συναντήσαμε με τὸν Μίμη) καὶ πῆγα κ' ἐγώ. . . Τὸ ξέρα γιατὶ τὴν προηγούμενη μέρα τὸν ἥκουσα ποὺ τὸ ἔλεγε τῆς Ἀντιγόνης. «Θὰ πάω Mademoiselle αὐριο στὸν κῆπο, θέτε νάρθετε καὶ Σεῖς ; «Δὲ θὰ μπορέσω. Ἡ Ρίτα μὲ χρειάζεται . . . μὴν ξεχνᾶτε πῶς παντρεύεται

τὴν Πέμπτη. . . Καὶ τὴν Κυριακὴν ἐγὼ βγῆκα ὀλομόναχη ἀδιάφορόν ταῖς ὀλωσδιόλου γιὰ δ, τι δήποτε μποροῦσε νὰ συμβεῖ—ἢ καλήτερα, δ—χι— πασκίζοντας νὰ μὴ σκέπτομαι τί ἔκανα . . . Βιαζόμον· . . . κι ὅλο μιλοῦσα κι ὅλο ἥθελα κάτι νὰ λέω γιὰ νὰ μὴν προφθάσω νὰ καλοβάλει ὁ νοῦς μου ἔνα τόσο τολμηρὸ βῆμα ποὺ ἔκανα. . . Μὰ ἥθελα τόσο νὰ τὸν δῶ. . . εἶχα ἀποφασίσει νὰ τοῦ τὰ πῶ δλα. . . αὐτὸ ἥταν τὸ καλύτερο. . . Στὴν ἀρχὴ τὸ νόμιμα περιττό. . . Νὰ κρύψομε βιαθεῖα τὸ μυστικό. . . νὰ ὑποκρινόμαστε. . . νὰ μὴ μάθει ποτὲ κανεὶς τὶ συνέβηκε. . . ”Οχι πιὸ καλὰ νὰ τοῦ τὰ πῶ δλα τοῦ Λώρη. . . Πῶς τὸν ἀγαπῶ πῶς μαζί του ἡ ζωὴ θᾶταν μιὰ εὐτυχία, δχι γι ἄλλο τίποτα, γιατὶ θὰ ἥμουν κοντά του μόνο γι αὐτό. . . δτι ὅμως τὸ ἥξερα, αὐτὸ ἥτανε ἔνα ὄνειρα, ἀπὸ κεῖνα ποὺ οὔτε κὰν τὴ χαρὰ τῆς πρώτης στιγμῆς ποὺ γεννιοῦνται στὴ ψυχή μας δὲν ἔχουνε. . . Κάθε ὄνειρο τὴ στιγμὴ ποὺ ἀρχινᾶ, νὰ μεγαλώνει στὸ νοῦ μας, ἔχει καὶ μιὰ ἐλάχιστη ἐλπίδα.

Τὸ δικό μου ἥτανε ἔνα πολὺ δυστυχισμένο ὄνειρο. . . ”Ας είναι ὅμως κι αὐτό εἶναι κάτι γιὰ μένα. . . Τώρα ἡ μόνη χαρὰ νὰ τοῦ τὰ πῶ δλα αὐτά. . . ”Επειτα, κι ὁ Λώρης μ' ἀγαποῦσε. Γιατὶ νὰ τὸ κρύψω; . . . ”Αν εἶχα ἀμριθολία γι αὐτό βέβαια δὲ θὰ πήγαινα νὰ τὸν συναντήσω. . . ”Ισως μάλιστα αὐτὴ ἡ πεποίθηση. . . πεποίθηση; μὰ ναι, ἡ πεποίθηση μ' ἔκαμε νὰ πάω. Δὲ θὰ λέγαμε πολλὰ πράματα. . . ”Έγὼ δὲν εἶχα τίποτε νὰ τὸν πῶ. . . Κ' ἔκεινος τὸ ἵδιο. . . ”Ετοι τὸ φανταζόμον· . . . Τίποτε δὲ θὰ τοῦ ἔλεγα. . . ”Ομως μοῦ ἀρεσε νὰ συλλογοῦμαι, πῶς ἡ παρομοίωση ποὺ θὰ τοῦ ἔλεγα θέλοντας μ' αὐτή, νὰ τοῦ παρουσιάσω τὸν ἑαυτό μου. . . θὰ τοῦ ἔκανε μεγάλη ἐντύπωση.

Μιὰ φορὰ ὅταν ἥμουν μικρὴ ἀκόμα, δι μπαμπᾶς μου μοῦ ἔφερε ἔνα μῆλο ἀπὸ καρτόνι — ἔνα νερόμυλο τέλειο, ποὺ τίποτα δὲν τοῦ ἔλειπε — οὔτε ἡ σκαλίτσα, οὔτε τὸ νερό ποὺ ἔτρεχε, οὔτε οἱ φτερωτὲς . . . οὔτε τὸ παραμυθάκι, ἀπὸ τὸ δρυοῖο ἐπρόβαλε ἡ κόρη τοῦ Μυλωνᾶ (μιὰ καληογραφία ἀπὸ κεῖνες ποὺ παιδιὰ κολλοῦμε στὰ ξόφυλλα τῷ βιβλίῳ μας) χαρωπὴ καὶ φοδοκόκκινη . . . οὔτε τὰ κόκκινα κεραμήδια δὲν τοῦ λείπανε. . . Σωστὸς καὶ ἀπαράλλακτος μῆλος. . . Καὶ κάπου ἔκει . . . ἔνα χεράκι συγμάτινο. . . ποὺ τὸ γύριζες καὶ δι μῆλος ἀρχινοῦσε κάτι σὰν τραγουδάκι. . . δυὸ τρεῖς νότες ποὺ πάντα οἱ ἴδιες μονότωνα ἐπαναλαμβάνουνταν. . . ”Ολοι μοῦ ἔλεγαν πῶς αὐτὸ ἥταν τὸ τραγουδάκι ποὺ ἔλεγε στὸ παράμυρο ἡ κόρη τοῦ μυλωνᾶ, καὶ γελοῦσαν γιὰ τὸ χάρτινο παιγνηδάκι ποὺ τραγουδοῦσε τόσο δυνατὰ καὶ τόσο νόστιμα.

Ομως ἐμένα αὐτὸ μ' ἔθλιβε παρὰ πολύ. . . δὲν ξέρω πῶς στὴν

παιδίστικη ψυχή μου, δ ἥκος αὐτὸς δ μονότονος ἀντηχοῦσε πένθιμα .., Τέλος πάντων ἀδύνατον νὰ τὸ ὑποφέρω . . . Τὸ παιγνηδάκι αὐτὸ δὲν ἦταν καθόλου χαρούμενο τὸ τραγοῦδι του μοῦ εἶχε χαλάσει ὅλη τὴν ὅρεξην ὡς ὅτου ποὺ μιὰ μέρα τόσο τὸ λυπήθηκα ποὺ τόσκισα καὶ τὸ πέταξα....

Ἡ καρδιά μου χτυποῦσε δυνατὰ ὅσο πλησίαζα... Ἐπειτα τὶ θὰ ἔλεγα . . . πῶς θὰ ἀρχινοῦσα . . . Μὰ πῶς . . . Ἡξενρα πῶς εἴστε ἔδω καὶ ἥρθα νὰ Σᾶς πῶ πῶς Σᾶς ἀγαπῶ . . . Καὶ ἀν ἔδειχνε ἔκπληξη ; — ἀν ἀπατήθηκα, ἀν δὲ μ' ἀγαποῦσε : πῶς θὰ τοῦ φαινόταν αὐτό ; — "Αν τὸν ἔβλεπα νὰ ξαφνίζεται, κι' ἀν σοβαρὰ-σοβαρὰ προσπαθοῦσε μ' εὐγενικὸ τρόπο νὰ μοὺ πεῖ πῶς αὐτὸ ποὺ ἔκαμα ἦτανε πολὺ ἐπικίνδυνο ; Κ' ἀν ἔπειτα μοναχός του γελοῦσε ; . . .

Πολὺ καλά . . . Δὲν θὰ τοῦ ἔλεγα τίποτε . . . Ἡρόθα νὰ περιπατήσω στὸν κῆπο . . . τὶ εὐχαρίστηση ποὺ Σᾶς συναντῶ . . . κρῖμα νὰ μὴν πῶ τῆς Ἀντιγόνης νάρθει μαζί . . . θὰ περνούσαμε πιὸ καλά . . . Ξεύρετε μοῦ λείβονται λουλούδια . . . πολλὰ λουλούδια . . . κι' ἥρθα νὰ παραγγείλω κι' ἄλλα . . . Ντάλιες παραδείγματος χάριν . . . οἱ κίτρινες εἶναι θαυμάσιες καὶ διατηροῦνται, εἰδετε ; . . Μὰ πῶς σκέπτομαι ἔτσι . . . γιατὶ ξεχνῶ ὅλα ἐκεῖνα τὰ παραμικρὰ πού συνέβησαν καὶ μ' ἔπεισαν τελείως, πῶς δ Ἀώρης μ' ἀγαπᾶ ; . . κι' ἀν τὸν ἀγάπησα, δὲν εἶναι, ἔπειδὴ ἥσθιάνθηκα βαθύτατα μερικά του λόγια, ποὺ ἀν καὶ ἐλέγουνταν εἰς ὅλους μόνο σ' ἔμενα ἀποτείνουνταν ; . . Μιὰ φορὰ δὲν ἥρθε σπίτι μας καὶ καθήσαμε οἱ δυό μας καὶ μιλούσαμε . . καὶ πέρασε ἡ ὥρα . . . κι' ἀρχίζε νὰ σκοτεινιάζει στὴ σάλα ; σὰν νὰ ὑφαίνουνταν ἀράχνες πάνω ἀπὸ ὅλα . . . καὶ τὸ εἶπα αὐτὸ . . . καὶ μοῦ ἀποκρίθηκε : «Πάντα τὸ δειλινὸ ὑφαίνει τέτοιους πέπλους . . . ἵσως γιὰ νὰ μᾶς κάνει νὰ στοχαζόμαστε κάποιες εὐτυχίες ποῦ ἀδύνατο μὲ τὸ φῶς νὸ τολμήσομε ν' ἀντικρύσομε . . . Κ' ἔφυγε . . . κι' ὅταν τοῦδωκα τὰ χέρια μου καὶ τὰ δυό μου τὰ χέρια τόσο μ' ἔσφιξε νευρικὰ ποὺ τὸ δαχτυλῆδι μου κάρφωσε στὸ δάχτυλό μου κ' ἔβγαλε αἷμα . . .

... Εἶχε φτάσει πιὰ . . . καὶ τὸν διάκρινα στὸ βάθος μιᾶς δεντροστοιχίας . . . Σηκώθηκε ἥρθε κοντά μου, καὶ χωρὶς νὰ πεῖ λεξη, δίχως νὰ δεῖξει καμία ἀπορία, σὰν νὰ μὲ περίμενε, μ' ἐπῆρε καὶ προχωρήσαμε μέσα-μέσα, καὶ καθίσαμε κοντά σὲ μιὰ δεξαμενὴ πούχε χρυσόψαρα . . . Δὲν ξέρω γιατὶ εντὸς πρόσεξα πῶς εἶχε χρυσόψαρα στὴ δεξαμενή . . . Καὶ δὲν τοῦ εἶπα τίποτα ἀπολύτως . . . Ἐκεὶ κοντά του εἶχε ἔνα βιβλίο μὲ κίτρινο ξώφυλλο ποῦ τὸ γερνοῦσε δέρας . . . Καὶ σωπαίναμε . . .

Πόσο ἥμουν δυστυχισμένη . . . Τὸν ἀγαποῦσα . . . τὸν ἔβλεπα ἵσως γιὰ τελευταία φορά . . . πότε πιὸ . . . τὴν Πετρη θὰ πα-

τρευόμουνα . . . θάφευγα . . . θὰ μὲ ξεχνοῦσε . . . «Τὶ βιβλίο εἶναι τοῦτο ; . . . Τὸ πῆρα στὰ χέρια μου . . . καὶ τὸ ξεφύλλισα . . . Ἀδύνατον νὰ ἥξευρε πόσον τὸν ἀγαποῦσα . . . Ποτὲ τὴν εὐτυχία νὰ ξήσω μᾶζι του δὲν τὴν εἴδα τόσο μεγάλη . . . Καὶ θάφευγα σὲ λέγο . . . Καθούμαστε κοντά-κοντά. Κυτάζαμε τὸ νερό.

«Γιὰ δέτε ἐκεῖνο τὸ φαράκι, πὼς σχεδὸν βγαίνει ἔξω ἀπὸ τὸ νερό». «Θὰ παντρευτῇς τὴν Πέμπτη ; » Ναὶ τὴν Πέμπτη . . . «Καὶ κατόπιν θὰ φύγετε εὐθύς ; » . . . «Ναὶ . . . Ἐσεῖς ποῦ θὰ πάτε σὰ φύγετε ; » «Δὲν ξέρω . . . ἵσως στὸ Παρίσι» . . . «Θὰρθετε ἀπόψε στὸ σπίτι ; » «Οχι . . . Γιατί ; » «Γιατί δὲ βλέπω τὸ λόγο νὰ ξακολουθοῦμε αὐτὸν τὸ φριχτὸν παιγνύδι . . . Γίνομαι νευρικός . . . είμαι ἀρρωστος. «Οχι καλίτερα νὰ σταματήσω ώς ἐδῶ . . . δὲν ὑπάρχει κανεὶς λόγος» νάρχομαι . . . Δὲν ὑπάρχει κανεὶς λόγος . . . . «Γιατί μιλεῖτε ἔτσι . . . «Δὲν ξέρω . . . Λλως τε δὲν τὸ αἰσθάνεσθε καὶ Σεῖς, πῶς δὲν ὑπάρχει κανεὶς λόγος . . . πὼς δὲν πρέπει νὰ Σᾶς βλέπω ! . . . Δὲν ξέρω τίποτα . . . ἔνα μόνο καταλαβαίνω πὼς ὑποφέρω πολὺ . . . τόσο πολὺ ποῦ μούρχεται κάποτε νὰ τοὺς σταματήσω ὅλους αὐτοὺς ποῦ μπαινοβγαίνουν στὸ σπίτι μας καὶ εἴναι χαρούμενοι . . . καὶ θαροῦν πῶς κ' ἔγω είμαι . . . Νὰ τοὺς σταματήσω . . . καὶ νὰ τοὺς πῶς τί συμβαίνει . . . ναὶ κάποτε . . . μοὺ φαίνεται θὰ ήσυχάσω... γιατί είμαι δυστυχισμένη καὶ κανεὶς δὲν τὸ βλέπει ἐκεῖ μέσα. . . Καμμιὰ φορὰ σὰ νὰ τοὺς μισῶ ὅλους Μοῦ φαίνεται τὸ ξέρουν πῶς Σᾶς ἀγαπῶ. Τὸ ξέρουν κ' ὅμως εἴναι ήσυχοι, κ' ἔτοιμαζουν καὶ μιλοῦνε γιὰ δ, τι χρειάζεται ἀκόμα... Μὰ γιατί ν' εἴναι ήσυχοι; Ποῦ ξέρουνε, πὼς ἔγω δὲ θὰ κάμω δ, τι μπορῶ γιὰ νὰ φτάσω τὴν εὐτυχία μου; Μὲ κύταξε . . .

«Ἀλήθεια Ρίτα . . . θὰ ἐκάνετε ἔνα βῆμα γιὰ νὰ φτάσομε τὴν Εὐτυχία; Τὴν εὐτυχία μας ; » Δὲν ξέρω . . . «Οχι . . . κάποτε σὰν τοὺς βλέπω, ἔτσι τὸ σκέπτομαι . . . «Αν τὸ θελήσετε αὐτὸν Ρίτα. . . » «Ηταν ἀργά καὶ ἔπρεπε νὰ είμαι στὸ σπίτι νὰ φορέσω τὸ νυφικό μόνυ φόρεμα . . . ή μοδίστα θὰ περίμενε. . . Γέλασα. «Μὰ τί λέμε.. θέ μου. . . Ελᾶτε, πρέπει νὰ πηγαίνω είναι ἀργά. . . Κι' ὅμως πόσο τὸν ἀγαποῦσα . . . μὰ τί ἀνώφελα . . . τί ἀδικαιολόγητα . . .

Τί ήταν αὐτὸν ἔτσι ξαφνικά . . .

«Ἀκούσετε, Σᾶς ἀγαπῶ πολὺ—παρὰ πολὺ Λώρη. . . Αὐτὸν νὰ μὴν τὸ λησμονήσετε ποτέ . . . ποτέ. . . «Οπου κι ἀν είστε νὰ τὸ θυμᾶστε πάντα. . . Τίποτε πιὰ δὲ θὰ μοῦ δώσει τὴν χαρὰ ποὺ Ἐσεῖς θὰ μοῦ ἐδίδετε . . . Καὶ τώρα νὰ πηγαίνω, ναὶ; είναι ἀργά. . . » Σηκωθήκαμε κι' οἱ δυό. . . Τοῦ ἔδωσα τὰ χέρια μου, τὰ δικά μου ησανε παγωμένα. «Ενοιωσα τὰ δικά μου ζεστά-ζεστά . . . ποτὲ δὲ θὰ πάψω νὰ τὸ νοιώθω ἐδῶ, στὶς παλάμες μου τὸ σφίξιμο τῶ χειρῶ

του. . «Μὰ πῶς φεύγετε ἔτσι, Ρίτα . . .» «Όχι . . εἶναι ἀργά . . πρέπει νὰ πηγαίνω.» «Ο κῆπος . . . οἱ σάτυροι . . . οἱ σκιάδες . . . οἱ νύμφες.... τὰ δένδρα, ή δεξαμενή . . . δόλα γίνονται πιὸ μαῦρα . . . πιὸ ἀσαφῆ. Μούπεσε τὸ μαντηλάκι μου. Σκύψαμε κι' οἱ δύο. . . Γελάσαμε. . . «Θὰ πᾶτε μ' ἄμαξι»; «Ναὶ δὲν ἔξω.» «Αρχισε νὰ βρέχει . . . μεγάλαις σταλαματιές ἔπεφταν πάνω στὰ φύλλα . . . καὶ μιὰ αἰφνήδια ἀνεμοταραχὴ πέρασε ἀπὸ τὸ περιβόλι κ' ἔφυγε. . . «Βρέχει» . . «Βρέχει» «Ἀντίο» . . Χωρίσαμε . . «Εγὼ προχώρησα. . . » Εκεῖνος ἔμεινε. . . Σχεδὸν ἔτρεχα. . . Στὸ ἄμαξι, σκεπτόμουν πολλὰ πράματα. . . «Α, ναί, εἴχα ἔχεάσει νὰ τοῦ πῶ τὴν παρομοίωση, τὸν χαρτένιο μῆλο. . . . . .

Στὸ σπίτη ὅλες οἱ θεῖες κι' ἡ Ἀντιγόνη κυτάζανε τὸ φόρεμά μου. «Α, νὰ ἡ Ρίτα» . . «Γιατὶ ἀργησες;» «Εἴκα δουλειές.» «Ἐλα, γρήγορα νὰ προβάρης» . . ἡ Mademoiselle περιμένει δυὸ ὕρες τώρα.» «Νὰ μὲ συγχωρήσετε. Μὰ ἐδῶ θὰ προβάρω;» «Ναί. ναί, ἐδῶ νὰ σὲ δοῦμε κ' ἔμετς» ἔκανα παρατηρήσεις. «Οπως τὸ θέλετε δεσποινίς. . . Νὰ μοῦ λέτε μόνο κ' ἔγὼ θὰ διορθώνω» . . «Σᾶς παρακαλῶ, βγάλετε αὐτὲς τὶς νταντέλες . . . θαρεῖ κανεὶς πῶς ἔχω ἀπάνω μου καμμιὰ ἔκθεση ἀπὸ νταντέλλες» . . «Ἐτσι, δὲν ἔχει πιὸ χάρη;» «Μάλιστα Δεσποινίς» . . .

«Ημούν τησυχῇ . . . μίλησα μὲ τὸ Μίμη ὅλο τὸ βράδυ οἱ δύο μας.» «Επειτα αὔριο θὰ ἔβλεπα τὸ Λώρη. . . Δὲν τὸν εἴδα. . . Δὲν ἔρθε πιά. . . Τοῦ ἔγραψα. . . Μοῦ ἀπάντησε.

Σήμερα ἔχομε Τρίτη. . . Τὴν πέμπτη παντρεύομε.

X I I I

. . Παραμονὴ. Είμαι. . . «Α, ποιὸς χτυπᾷ . . .» Ο ταχυδρόμος. . . Κάτι γιὰ μένα . . . «Ενα γράμμα. . . γιὰ μένα. . .» Απὸ τὸ Λώρη. . .

«Φεύγω ἀπόψε. Μὴ στενοχωρηθῆτε. Τὸ κάνω καὶ γιὰ τοὺς δύο μας. Θὰ δῆτε πῶς θάναι καλύτερα ἔτσι ποὺ γίνεται. Μὴ στενοχωρηθῆτε. . .

Λώρης

... Ἀπόψε γίνεται χρόνος, ποὺ ἔνα βράδυ... Τὴ παραμονὴ τοῦ γάμου μου μὲ τὸ Μίμη, ἔφυγα μὲ τὸ Λώρη τὰ μεσάνυχτα... Βρέχει κ' εἶναι κρῦ... Τὸ τζάκι ἀπέναντι μου ὀνάβει, καὶ φέγγει ὅλη ἡ κάμερα, ἀπὸ τὶς ἀναλαμπὲς τῶν κοιμῶν ποὺ καίγονται... Τώρα ἡ καμαριέρα, ἀνοιξε σιγὰ-σιγὰ τὴν πόρτα καὶ μ' ἀρώτησε ἐν θέλω τίποτα... Ξέρει πολὺ καλά ὅτι δὲ θέλω ποτὲ τίποτα τέτοια ὥρα... ἀλλὰ ἥρθε νὰ δεῖ ἄν κοιμοῦμαι γιὰ νὰ πάει στὸ rendez-vous της... Ὁ Λώρης γράφει στὸ διπλανὸ δωμάτιο... Τὸν ἀκούω κόθε φορά, ποὺ σηκώνεται νὰ πάρει κάτι ἀπὸ τὴ βιβλιοθήκη... ἀκούω τὶς σελίδες σὰν τὶς γυροῦζε, καὶ τὸ τριξιμο τῆς πέννας στὸ χαρτί... Γράφει πάλι... δῶλο γράφει... Πῶς πέρασε ἔνας χρόνος... Τί νὰ γίνονται ἐκεὶ κάτω... ἀραιὰ καὶ ποὺ, μαθαίνω ὅτι εἶναι καλά... Ἡ Ἀντιγόνη παντρεύτηκε στὴ Ρώμη μ' ἔνα ἑκατομμυριοῦχο... Ἀπόψε βρέχει... τότε, τὴ βραδιὰ ἐκείνη δὲν ἔβρεχε... Ἡτονε μιὰ πολὺ παραξενή νύχτα ἐκείνη... Ἐνα φεγγάρι εἶχε... ποὺ σὰν νὰ εἶχε ψυχὴ... καὶ μὲ παρακολουθοῦσε κ' ἔμπαινε ἀπὸ παντοῦ γιὰ νὰ μὲ βλέπει... Ἐμπαινε ἀπὸ παντοῦ... παντοῦ ἥτονε χυμένο... Πῶς τὰ θυμοῦμαι... Τὸ δωμάτιο τῆς Ἀντιγόνης... τοῦ μπαμπᾶ μου... τοῦ Πέτρου τοῦ πιὸ μικροῦ μου ἀδερφοῦ τοῦ Μίμη... Φεύγοντας πέρασα ἀπ' ὅλους... Ἡξερα οἱ πόρτες τους ἥταν ἀνοιχτὲς καὶ θὰ μποροῦσα νὰ τοὺς δῶ γιὰ ὕστερη φορά... Κοιμότανε ἡσυχοὶ... Μοῦ ἔμεινε πάντα στὸ νοῦ μου, τὸ μέρος ποὺ φωτιζόταν ἀπὸ τὸ φεγγάρι στὴν κάμερα... Ἐνα φωτεινὸ τετράγωνο ποὺ ἔπειφτε κάπου κι ὅλα τὰ ἐπίλοιπα πράματα ἔμειναν σκοτεινά... Μπῆκε δὲ Λώρης τώρα... Μὲ φώτησε ἀνήσυχος γιατί δὲν κοιμοῦμαι... «Δὲ νιστάζω ἀπόψε... θέλω νάποκαῦν τὰ ξύλα ὅλα... Γέλασε, μὲ φύλησε, καὶ πῆγε πάλι νὰ γράφει... Μὰ ἡ ὥρα θάναι ἀργά... Εἶναι ἔντεκα μόλις... πολὺ νωρίς... Θαροῦσα θάταν μιὰ ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα...»

Τὸ βράδυ ἐκείνο εἶχα ἀναιβεῖ πολὺ νωρὶς νὰ πλαγιάσω... Ἡξερα δὲ Λώρης θάψευγε... Μοῦ τὸ εἶχε γράφει... Ἀνέβηκα νὰ πέσω νὰ ποκοιμηθῶ, νὰ μὴν ἀκούσω τὸ σφύριγμα τοῦ βαπτοριοῦ... τὴ στιγμὴ αὐτὴ προαισθανόμουν τί θὰ μοῦ κόστιζε καὶ ἥθελα νὰ τὴν ἀποφύγω... Νὰ κοιμηθῶ... κι' αὔριο πιὰ ὅλα θάχουν πάρει τὸν κανονικό τους δρόμο... Οἱ ὕστερες ἐτοιμασίες... τὰ λουλούδια, τὰ φωτὰ, δὲ κόσμος... Ἐτσι σκεπτόμουν... Ἐπειτα τὸ Παρίσι μὲ τὴν πολυκοσμία του... τὲς γοητείες του... Θὰ μὲ ξεχνοῦσε τόσῳ γρήγορα...

Ἐκεῖ, ἀκουσα βήματα στὸ δρόμο.. Ὁτον δὲ Λώρης .. Τὸν εἶδα .. Τὸ φεγγάρι ἔσταζε στὶς πλάκες τοῦ δρόμου.. Ὁ Λώρης στεκόταν κάτω ἀπὸ τὰ παραθύρα μου, μὲ τὸ καπέλλο στὸ χέρι .. Σήκωσε τὸ κεφάλι του καὶ μὲ εἶδε .. Κάτι μοῦπε. Δὲν ξέρω .. δὲ μπόρεσα νὰ καταλάβω.. Τὸν ἀκούα, μὰ δὲν προσπαθοῦσα νὰ καταλάβω τί ἔλεγε .. Ὡμουν παγωμένη, κ' ἔτρεμα .. Ἐκανε ψύχρα, κι δὲ εἶχα φύγει ἀπὸ τὴν θερμότητα τοῦ κρεβατιοῦ μου .. Αἰσθανόμουν πὼς νύσταζα .. Τὰ δόντια μους χτυποῦσαν καὶ μιὰ στιγμὴ μπῆκα μέσα κ' ἐπῆρα ἔνα μαντηλάκι καὶ μ' αὐτὸν κρατοῦσα σφιχτὰ τὸ σαγῶνι .. Τί μου ἔλεγε .. καὶ γιατὶ νάρθει.. Οὕτε δὲ σκέφθηκα νὰ καταιβῶ καὶ νὰ τὸν δῶ ἀπὸ κοντὰ γιὰ ὑστερη φορά .. Μοῦ φαινόταν περιττὸ κάθε πρᾶμα τώρα πιά .. Γιὰ τί νὰ ξαναμιλήσω πιὰ γιὰ κάτι πού δὲν ὑπῆρχε πιά.. Ξακολουθοῦσα νὰ πιέζω τὸ στόμα μου σκυμένη πρὸς τὸ δρόμο .. Ἐκεῖνος ξακολουθοῦσε νὰ μοῦ μιλεῖ ..

"Αξαφνα τὸ πρῶτο σφύριγμα τοῦ βαπτοριοῦ ἀκούστηκε. . Πίστεψα πὼς θὰ πέθενα τὴν στιγμὴ ἐκείνη ..

"Ακούστηκαν βήματα μακρινά, κι δὲ Λώρης ἀπομακρύνθηκε βιαστικά .. Τὰ βήματα σβύστηκαν σιγὰ-σιγά .. Μπῆκα μέσα .. ξάπλωσα στὸ κρεβάτι μου .. Ἐκούσα πάλι βήματα .. ἔτρεξα στὸ παραθύρο .. ἀπὸ τὸ γύρισμα τοῦ δρόμου, ἔνας μεθυσμένος πρόβαλλε .. μὲ εἶδε καὶ μουρμούρισε .. «Ρίτα» .. Ὁ Λώρης πάλι .. Τώρα ἥθελε νὰ καταιβῶ .. μιὰ στιγμὴ .. γιὰ τελευταία φορά. Τὸ βαπτόρι θάφευγε ἔπειτα ἀπὸ μισὴ ὡρα .. Νὰ καταιβῶ .. «Θάρθεις;» .. «Ναί». Ἐπειτα μοῦ λέει. «Ρίτα .. στάσου .. ἀκουσε ἐλα νὰ φύγομε .. οἱ δύο μας .. ἀπόψε .. θέλεις; .. » "Ερχεσαι;" "Ερχομαι ..

Πέρασα ἀπὸ τὰ δωμάτια τῶν παιδιῶν καὶ τοῦ πατέρα .. τοὺς εἶδα ὅλους ποῦ κοιμότανε ἥσυχοι .. Κατέβηκα προσεκτικὰ τὶς σκάλες. Περνῶντας ἀπὸ τὴν τραπέζαρια χτύπησα στὴν κόχη κάποιου ἔπιπλου.. κατόπιν ἔπειτα ἀπὸ μέρες εἶδα πὼς ἥτανε τὸ χέρι μου μελανισμένο, τότε δὲν πρόσεξα .. σταμάτησα "μόνο δλίγο ν'" ἀκούσω ἀν κανεὶς εἶχε ξυπνήσει ἐπάνω .. . Κανεὶς .. Εἶχα ἀκόμα νὰ περάσω ἀπὸ τὴν σάλα, γιὰ νὰ βγῶ ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ περιβολοῦ .. Μόλις ἀντίκρυσα, ἔνας φόβος μ' ἐπάγωσε .. Ἀπὸ τὰ τζάμια τῶν παραθύρων καὶ τῆς πόρτας ἔμπαινε ὅλο τὸ φεγγάρι, καὶ φώτιζε ὅλη τὴν σάλα σὰ μέρα .. Σωροὶ μεγάλοι τὰ λουλούδια βρίσκονταν παντοῦ. Στὰ τραπέζια, στὶς πολυθρόνες .. στοὺς καναπέδες.. Πόσα λουλούδια! ρόδα, καὶ ντάλιες, καὶ μενεέδες .. καὶ τί πολλὰ .. θαρῷ τὰ βλέπω καὶ τώρα ἀκόμα .. κι ὅλα πλημμυρισμένα ἀπόνα φῶς ωχρότατο, ἔνα φῶς ψυχρό, παγωμένο, πένθιμο .. Καὶ κεῖ μπροστά, τὸ φόρεμά μου τὸ νυφικό, ἀπλωμένο στὸν καναπέ .. Σὰ νάταν

καμιὰ γυναίκα πεσμένη ἀνάσκελα . . πεθαμένη . . Καὶ ἡ οὐρὰ τοῦ φορέματος, μακριά, ἔφθανε λίσαμε κεῖ ποῦ στεκόμουν . . μὲ ἄγγιζε . . Ἡ καρδιά μου χτυποῦσε . . τὸ κεφάλι μου ἦταν βαρύ . . μουρχότανε νὰ πέσω . . Καὶ τὸ φῶς ἀκίνητο ποὺ τὸ φώτιζε τὸ φόρεμα . . Τὴ γυναίκα αὐτή . . Ἐφθασα στὸν πόρτα, τὴν ἄνοιξα, πετάχτηκα στὴν αὐλὴ . . ἐνας γάτος πήδησε στὴ κληματαριὰ . . δ σκῦλος ἀρχίνησε νὰ γαυγίζει . .

“Οταν ἄνοιξα τὴν καγκελένια πόρτα δ Λάρης ἔτρεξε σὲ μένα . . Μετάκλεισε πάλι . . καὶ σκεδόν μὲ σίκωσε γιὰ νὰ μὲ φέρει σ’ ἀμάξι ποὺ μᾶς περίμενε . .

· · · · ·
“Ἐνας χρόνος γύρω-γύρω . . Πῶς πέρασε ; Γυρνῶντας ἀπὸ τόπο σὲ τόπο . . περιφέροντας τὴν Ἀγάπη μας ὅπου ξέραμε τὸ πλαίσιο θὰ ἦταν ἄξιο της . . Στὶ Φλωρεντία . . στὶς Βενετίες . . στὶν Αἴγυπτο . . —Τώρα εἴμαστε στὸ Παρίσι . . Ο Λάρης γράφει ἔνα ἔργο ποὺ τοῦ παίρνει δῦλο τὸν καιρό . . Γράφει ἀκόμα . . ὡς πότε θὰ γράφει . . δὲν τὸν εἶδα σήμερα, οὔτε χθὲς οὔτε αὔριο λίσως . .

Τὰ ξῆλα μισόσβυσαν πιά . . Τί ὥρα νῦνε τώρα ; Νὰ κοιμηθῶ. Ἄρχιζω νὰ κρυόνω . . Μπῆκα στὸ γραφεῖο τοῦ Λάρη . . ξαφνίστηκε ποὺ μὲ εἶδε . . Πόσο ἦταν ὅμορφος . . Ἐσκυψα καὶ τὸν φίλησα στὸ λαιμό, ἐκεὶ ποὺ συνειθίζω πάντα . . «Μ’ ἀκόμα Ρίτα είσαι ξυπνητή ;. Τί γράφεις ;.. είσαι παγωμένη ἀμε νὰ πλαγιάσεις . . Ηόσο ἦταν ὅμορφος . . τὸν φίλησα πάλι. Ἡθελα νὰ τοῦ πῶ τί ἔγραφα. Νὰ τοῦ ἐνθυμίσω τί νύχτα είναι ἡ ἀποψινὴ . . ἔπειτα μετάνοιωσα. Ἐγραφει κι ἦτον τόσο ἀπασχολημένος . . «Λάρη καλὴ νύχτα. Θὰ γράφεις ἀκόμα ;» Οχι ἔρχομαι εὐτὺς . . μὰ πήγαινε Σὺ Ρίτα θὰ κρυώσεις . . ἔλα νὰ σὲ φιλήσω νὰ φύγεις.«

“Οταν μπῆκα στὴ κάμερά μου, παρατίθησα κάτι λουλούδια, ποὺ είχα λησμονήσει νὰ βάλω στὸ νερό. Πέθαιναν σὲ μιὰ γωνιά, σιγὰ-σιγά, γεμίζοντας τὸν ἀέρα μὲ τὴ βαρειά τους μυρωδιά . . Ἐνα ρόδο κόκκινο, μαδοῦσε στὸ χαλί, καὶ τὰ φύλλα του φαίνουνταν σὰ μεγάλες σταλαματιὲς αἷμα ποὺ ἔσταζε ἀπὸ ἀόρατη πληγή.

ΤΕΛΟΣ

ΠΕΤΡΟΥΛΑ ΨΗΛΟΡΕΙΤΗ